

Theologická fakulta Jihočeské university v Českých Budějovicích

Posudek diplomové práce

Hana Oravcová, *Ordo amoris jako rámeček sociální práce*

Je sociální práce profesí či posláním? Jaký je přiměřený vztah sociálního pracovníka ke klientovi? Kde leží hranice tohoto vztahu? Tyto často diskutované a takříkajíc již standardní otázky teorie sociální práce se autorka předkládané diplomové práce rozhodla řešit bezprostředně – rozborem problému, který stojí v jejich jádře a který jedině může zjednat jasno v delikátním postavením sociálního pracovníka vůči klientovi, tj. problému různých podob přátelství a především jejich vzájemného vztahu. Tradice uchopila tento problém jako otázku po *ordo amoris* – řádu lásky; H. Oravcová zkoumá tento koncept u klíčových autorů, jakými jsou sv. Augustin, M. Scheler, V. E. Frankl či R. Spaemann.

Augustinovo konceptuální uchopení vztahů různých podob přátelství – *ordo amoris* – je nejprve zcela organicky zasazeno do souvislosti tří hlavních etických problémových okruhů sociální práce a poté zkoumáno z širšího hlediska Augustinovy filosofie. Ukazuje se, že žádný z následujících pokusů o to myslet přátelství jako obecný příkaz a zároveň jako kontingentní danost nemůže přejít sv. Augustina mlčením. Zároveň se však jeví nutným Augustinův odkaz z hlediska naší současnosti znovu uchopit a aktualizovat.

Pokusy o to z pera M. Schelera, příp. ještě V. E. Frankla autorka sleduje v následující části práce. Přes nezpochybnitelnou zásluhu obou na přenesení konceptu *ordo amoris* do moderního etického slovníku spatřuje H. Oravcová nedostatečnost jejich pozic v přílišné akcentaci subjektivního základu lásky, které narušuje podstatnou a nutnou vyrovnanost tohoto vztahu – jediné vyrovnaný přátelský vztah se přitom může stát vzorem pro vztah sociální pracovník – klient.

Úvaha vede proto k postavě R. Spaemanna, jemuž se daří integrace moderního do klasického, lépe řečeno daří se mu ukázat, že každé takové rozdělení je až druhotné, neboť láska v rámci *ordo amoris* je tím, co veškeré klasické i moderní etické koncepty teprve zakládá. Výklad opřený o Spaemanna pak umožní autorce ukázat *ordo amoris* jako životaschopný koncept, který může značně pomoci při reflexi určitých výzev v moderní sociální práci.

H. Oravcová neskrývá osobní zaujetí tématem – postup od klasického k modernímu pojetí a zpět k jejich syntéze v díle Spaemannově může být snad dokonce výrazem vlastního duchovního hledání – jež se však s veškerou rigorózností přidrhuje vědecké a kritické metody. Diplomantka přistupuje k otázce s dobrou znalostí příslušné literatury, prokazuje vhléd do filosofické problematiky, aniž by však přitom ztrácela ze zřetele specificky sociálně-pracovní problematiku.

Jisté výhrady lze vznést k metodické stránce. Někdy působí argumentace dojmem až přílišné hladkosti – jako by byla cesta předem známa a jaksi „narýsována“. K autorčině cti je však třeba přiznat, že předvedený postup nepůsobí nikterak násilně. V další fázi úvah by každopádně bylo možná vhodné zkusmo formulovat sadu protiargumentů, které by dokázaly hladkou cestu po dějinách myšlení přece jen trochu zkomplikovat, a tudíž podnítit k dalšímu přemýšlení.

Práce je formálně dobře zvládnuta, po stránce jazykové a stylistické je jednoznačně nadprůměrná. Autorka zpracovala dostatečné množství literatury a prokázala jak orientaci v problému, tak schopnost jeho kritické reflexe. Vyzdvihnout je třeba značnou samostatnost při zpracování otázky a s tím spojenou inovativnost v kontextu české teorie sociální práce. Z těchto důvodů práci doporučuji k obhajobě s hodnocením *výborně*. Pokud možno, doporučuji práci nějak mimořádně ocenit.

V Českých Budějovicích, 17. května 2010

Jakub Jinek

